

TURISTIČKA KARTA

OPŠTINE KOVIN

TURISTIČKA ORGANIZACIJA OPŠTINE KOVIN
Cara Lazara 86b, Kovin
013/745-860, 060/041-71-33
tookovindirektor@gmail.com
www.turizamkovin.rs

TURISTIČKA KARTA

KOŠTNE KOVIN

CONTRA MARGUM

Srednjovekovni grad Kovin podignut je na desnoj obali Dunava, na uzvišenju koje dominira širim prostorom i ujedno predstavlja prirodnu zaštitu i mostobran preko reke. Moglo mu se prići samo uzvišenom lesnom gredom kojom se danas pruža urbano jezgro savremenog grada. Značaj Kovina za odbranu južne granice ugarske države uslovio je da postane razvijeno gradsко naselje koje pominju istorijski izvori i koje je sa manjim prekidima trajalo tokom čitavog srednjeg veka (XII-XV). Oko kovinskog utvrđenja vodili su se česti sukobi između Ugara, Vizantinaca i Turaka, sve do njegovog rušenja odredbom Beogradskog mira 1739.

Izgled osnove utvrđenja, odnosno njegove najmlađe faze, sačuvan je na Marsilijevom crtežu iz XVIII veka. Činila su ga dva dela odvojenja odbrambenim jarkom. Južni deo, koji je skoro uništen, imao je osnovu nepravilnog trougaonog oblika. Danas se još jedino vide temelji zidova kule sa pilastrima i manji deo bedema. Severni deo utvrđenja je pravougaoni prostor dimenzija 130x150 m, čiji se ostaci bedema mogu pratiti na zapadnoj i severnoj ivici platoa. Ulaz u ovaj deo utvrđenja nalazio se na sredini severnog bedema.

MILENIJUMSKA ZAOSTAVŠINA

Raznovrsni predmeti iz različitih epoha, koji su pronađeni na lokalitetima kovinske opštine, vode nas u daleku prošlost, u vreme neolita, kada je cvetala starčevačka kultura (5.-4. milenijum pre nove ere). Da je ovaj prostor u aluvijalnoj ravni Dunava milenijumi bio izuzetno pogodno tlo za naseljavanje svedoće brojni nalazi nedaleko od obale, a ostaci utvrđenja ukazuju na veliki strateški i odbrambeni značaj koji je imalo naselje na prostoru današnjeg Kovina. Naselja na obali Dunava poseban napredak doživljavaju u vreme bronzanog i gvozdenog doba, kada Dunav postaje važan trgovački put Europe. Rimljani su ostavili dubok trag na ovim prostorima i krajem 3. veka izgradili snažno utvrđenje na mestu današnjeg „Grada“. Kasnije, u vreme Seobe naroda, na ovim prostorima boravili su Huni, Goti, Gepidi, Sarmati i drugi, a tragovi njihovog boravka potvrđuju brojna otkrića i još neistražena nalazišta širom ovih prostora. Fascinantna zbirka deo je stalne postavke Galerije Centra za kulturu, a danas sadrži 98 eksponata, među kojima je najviše nalaza iz srednjeg veka (oko 40 primeraka), zatim iz antičkog doba (19), gvozdenog (15), bronzanog (7) i neolita sa eneolitom (7). Od 2006. godine zbirka je bogatija za još 4 puške marke Vrendl i Nagan koje datiraju s kraja 19. veka, a koje je pri iskopavanjima 2004. godine otkrio naš poznati arheolog, Kovinac Dimitrije Madas.

SPECIJALNI REZERVAT PRIRODE "DELIBLATSKA PEŠČARA"

Deliblatska, Banatska, Velika peščara, „Mala Sahara“ samo su neki od sinonima za ovu dragocenu i prostranu oblast u Južnom Banatu, koja se proteže između Dunava i padina Karpati, okružena plodnim poljoprivrednim zemljишtem. U jedinstvenom mozaiku ekosistema, nalaze se tipične vrste flore i faune od kojih su mnoge prirodne retkosti značajne po međunarodnim kriterijumima. Bogata flora sa preko 900 vrsta, podvrsta i varijeteta obiluje rariitetima, reliktima, endemima i subendemima, kao što su banatski božur, pančićev pelen, šerpet, bademič, peščarsko smilje i kleka – jedini samonikli četinar panonske nizije.

Među retkostima faune ističu se vrste sa stepskih staništa: pustinjski mravi, mrvljivi lav, banatski soko, orao krstaš, stepski skočimiš, tekunica, slepo kuče, stepski tvor i druge. Za neke od njih, Deliblatska peščara je jedino ili jedno od malobrojnih preostalih staništa u Srbiji.

U zaštićenom prirodnom dobru nalazi se deo reke Dunav sa ritovima i adamom. Vode bogate ribom i mrestilišta značajno su stecište i masovno zimovalište ptica vodenih staništa, zbog čega je Deliblatska peščara 1989. godine proglašena za međunarodno značajno stanište ptica (IBA). Ovdje se gnezde mnoge retke vrste: mala bela čaplja, žuta čaplja, ibis i lasta bregunica.

Školsko rekreativni centar „Čardak“ (6 kilometara od sela Deliblato), nekadašnje omladinsko naselje „Paja Marganović“ predstavlja jedno od značajnijih izletišta na prostoru cele Deliblatske peščare. Okružen borovim, bagremovim i jasenovim šumama, ispresecan obeleženim pešačkim stazama sa info tablama i otvorenim terenima za košarku, rukomet, odbjoku, mali fudbal, teretanom na otvorenom, na prostoru od preko 200 hektara, sa 2 renovirana paviljona („Nera“ i „Brzava“) kapaciteta do 130 ležajeva, restoranom kapaciteta do 400 gostiju, kafe barom, prodavnicom i suvenirnicom – pruža ogromne mogućnosti za upražnjavanje različitih aktivnosti. Foto safari, posmatranje ptica, pešačenje u prirodi, sakupljanje i raspoznavanje lekovitog i aromatičnog bilja, lov u ograđenim lovištima, vožnja bicikla, rekreacija na otvorenom, edukacija o značaju očuvanja biodiverziteta, samo su neke od aktivnosti u prostoru Specijalnog rezervata prirode.

MOST MARIJE TERZIE

„Most Marije Terezije“ ili „most Eugena Savojskog“ (kako ga meštani zovu) jedan je od najčudesnijih objekata u Srbiji. Zidan od opeke, danas most u sred polja, na svom, koji se odavno više ne koristi. Nekada je ispod mosta proticao manji rukavac reke Ponjavice. Iako ne postoje tačni istorijski podaci o tome ko ga je sagradio, ni kad ga je sagradio, vezuje se za doba vladavine Austro-Ugarske monarhije, pa se pretpostavlja da je sagraden početkom 18. veka. Značajne su arhitektonske, istorijske i spomeničke vrednosti. Trenutno je u proceduri zaštite, a jedini je očuvani objekat ovakvog tipa u Banatu i širem okruženju.

SPECIJALNI REZERVAT PRIRODE "KRALJEVAC"

Na rubu Deliblatske peščare, usred vojvodanske ravnice, u životpisnom selu Deliblato prostire se oaza mira i tisine Specijalni rezervat prirode „Kraljevac“. Jezero Kraljevac sa plutajućim ostrvima, okolnim tršćacima, šumama, livadama i pašnjacima odlikuju se bogatstvom i raznovrsnošću biljnog i životinjskog sveta.

Specijalni rezervat prirode „Kraljevac“ je područje jedinstvene prirodne lepote gde plutajuća ostrva pomerana jakim vetrom po površini vode neprekidno menjaju okolini pejzaža. Plutajuća ostrva predstavljaju ostatke nizijskih tresava, jednih od globalno najredih i najugroženijih tipova staništa, kao i jedno od poslednjih utočišta retke biljne zajednice barske paprati i močvarne iwe na našim prostorima. Plutajuća i stalna ostraša sa vodenim oknicama i podzemnim izvorima koji ne mrznu ni tokom najvećih zima predstavljaju značajno stanište za ribe, uključujući globalno ugroženu umbru. U čistoj i mirnoj vodi jezera Kraljevac često se mogu videti vidre. Rezervat je deo međunarodno značajnog područja za ptice i biodiverzitet (IBA) i predstavlja značajno gnezdište brojnih retkih vrsta ptica močvarica, među kojima se ističu mrka i žuta čaplja, gak, čapljica, eja močvarica, kao i globalno ugrožena patka njorka. Belobrka i crna cigra, kao veliki i mali vranac redovno se hrane ribom na ovom području. Lesni odseci koji okružuju jezero Kraljevac mesto su gneždenja velikih kolonija pčelarica, dok obližnji pašnjaci sa ostacima kontinentalne stepne predstavljaju jedno od poslednjih utočišta ugroženih vrsta stepskih glodara tekunice i slepog kučeta u Srbiji.

Posetnici ovde mogu uživati u sportskom ribolovu i drugim sportsko-rekreativnim aktivnostima, kao što su vožnja čamcem na vesla i kupanje u mirnoj i čistoj vodi jezera Kraljevac. Moguće je organizovati individualne i grupne ture u pratnji stručnog vodiča kroz prirodno najdragocenije delove rezervata. Takođe, moguće je organizovati edukativne ture za dake i studente, koji se na interaktivan način upoznaju sa temama vezanim za zaštitu prirode i biljni i životinjski svet rezervata. Vožnja čamcem na električni pogon u pratnji stručnog vodiča kroz labyrin putujućih i stalnih ostrva pravo je uživanje za ljubitelje prirode i foto-safarija jer omogućava nesmetano posmatranje i fotografisanje ptica, kao i strogo zaštićenih vrsta biljaka. Takođe, posetiocima rezervata dostupne su dve osmatračnice za ptice. Kampovanje je moguće na uređenom delu obale jezera Kraljevac, gde su posetiocima na raspolaganju mesta za pecanje i odmor. Rezervat je otvoren za posetioce tokom cele godine.

Za ljubitelje pešačenja u prirodi predviđena je „Eko staza“ i „Staza Zdravlja“.

DUBOVAČKI RIT I SLATINA

Dubovački rit predstavlja prirodno dobro izuzetnog značaja, jedino mesto gde se spajaju Deliblatska peščara i reka Dunav. Formiranjem derdapske akumulacije, na prostoru od oko 130 hektara, između sela Dubovac, oboda Deliblatske peščare i visoke obale Dunava, nastali su uslovi za opstanak močvarne vegetacije i svojstvene faune, posebno ptica močvarica. Tako je Dubovački rit postao osamdesetih godina svojevrsna oaza močvarnoj vegetaciji, značajno mrestilište dunavske ribe i jedno od najvećih gnezdišta mnogih ugroženih vrsta ptica močvarica. Celokupno područje Dubovačkog rita se odlikuje nizom botaničkih i zooloških elemenata izvorne prirode, koji su kao posledica posrednog čovekovog delovanja još više došli do izražaja. Ovde se gnezdi oko 55 vrsta ptica, među kojima su najznačajnije bukavac, čapljica, gak, velika bela čaplja, ciga belobrada, bela roda, ražanj, patka ciganka, eja močvarica, orao ribar, ciga crna i čaplja danguba, a one su ugrožene na evropskom nivou.

Zbog specifičnih prirodnih vrednosti lokaliteta, ovde se odvijaju eko-turističke aktivnosti manjeg obima: posmatranje ptica, foto safari, šetnje po prirodi, pešačenje, vožnja bicikla, kampovanje, lov i ribolov. Ovaj izuzetni predeo ima veliki ekološki, naučni i turistički značaj, što mu daje veliku mogućnost za dalji razvoj. Sve prirodne vrednosti ovog predela su veoma reprezentativne i jedinstvene, te je zaštitu i promociju ove dragocenosti od presudnog značaja za razvoj različitih turističkih aktivnosti. Područje Dubovačkog rita i Slatine zajedno sa Labudovim oknom i kontaktnim delom Peščare i Dunava predstavljaju deo SPR „Deliblatska peščara“ kojim upravlja JP „Vojvodina šume“, a ceo prostor ima ogromnih potencijala da postane jedan od vodećih centara ekoturizma u Srbiji.

JEZERO PROVALA

Jezero Provala locirano je na levoj obali Dunava, oko 7 kilometara od sela Pločica. Po nastanku pripada rečnim jezerima, dugačko je oko 1,2 kilometara, u najširem delu široko oko 500 metara, maksimalne dubine oko 10 metara. Uskim kanalom povezano je sa rekom Dunav, te mu i površina zavisi od vodostaja reke Dunav. Istočna obala jezera pokrivena je bujnom barskom vegetacijom, koja je u vreme visokih vodostaja potpuno pokrivena vodom. Bogatstvo raznovrsnom ribom, među kojima su najzastupljenije som, štuka, šaran, babuška, karaš, crvenperka, bela riba, kao i zaštićene vrste – barski karaš i linjak čini jezero pravim mamcem za strastvene ljubitelje ribolova. Provala je stanica mnogobrojnim i retkim vrstama ptica močvarica, uključujući bogato ribljim fondom, a raznovrsan biljni i životinjski svet u okolini pružaju mogućnost za razvoj i unapređenje različitih aktivnosti – lov, ribolov, šetnju, posmatranje ptica i foto safari, vožnju čamcima i kupanje tokom letnjih meseci. Pored jezera, duž dunavskog nasipa prolazi biciklistička ruta EuroVelo 6, koja povezuje Atlantik i Crno more, a u našoj zemlji njen glavni pravac prati tok reke Dunav. Prisutstvo rečnog raka svedoči o izuzetno čistoći i prozirnosti vode, što ga čini izuzetno atraktivnim, te ovo jezero predstavlja veoma zanimljivu destinaciju.

MAKETA TOKA REKE DUNAV

Jedinstvena i najveća maketa toka Dunava na svetu nalazi se upravo u Kovinu, na lokalitetu Grad, na samo kilometar udaljenosti od centra Kovina.

Maketa je izlivena od betona, duga 146 metara sa vernim prikazom rečnog korita druge po veličini evropske reke. Dubina, širina, meandriranje, rukavci, ade, pritoke i uvale ukazuju na nepredvidiv karakter najvećeg i neiskorišćenog prirodnog i turističkog resursa u našoj zemlji.

Kako je nastala?

Pre početka izgradnje projekta HE „Đerdap“ 1964. godine, neophodno je bilo naučno, stručno, arhitektonski i građevinski prikazati kako će izgradnja hidroelektrane „Đerdap“ uticati na tok Dunava i njegovo priobalje, naročito od brane uzvodno do ušća Tise u Dunav. Ni manje ni više, maketa je rađena za prikaz doživotnom predsedniku SFRJ Josipu Brozu Titu.

LOVIŠTA

Opština Kovin prostire se na teritoriji od oko 73.000 hektara. U sklopu te površine nalaze se 4 lovišta:

Lovište SRP „Deliblatska peščara“ kojim gazdije JP „Vojvodina šume“. Poznato je kao kvalitetno lovište koje u svom sastavu večinski gazdije sa divljim svinjama i jelom, fazanima, divljim patkama i divljim guska. Takođe ima jako puno vrsta divljači koje su zaštićene poput jarebice, raznih ptica pevačica.

Lovište „Južni Banat Istok“ je lovište kojim gazduje Lovačko Udruženje „Kovin“. U njemu žive sledeće krupne i sitne divljači: Jelen, divlja svinja, srna, lisica, šakal, fazan, zec, divlja patka, divlja guska. Ovo je lovište izuzetno interesantno za lov migratorične divljači (divlje patke i divlje guske) i deo lovišta obuhvata i reku Dunav koja je njihovo prirodno stanište i leti i zimi.

Lovište „Južni Banat Zapad“ je lovište kojim gazduje Lovačko Udruženje „Kovin“. Bogato je kao i druga lovišta bogatim vrstama divljači ali divljači koja je u velikom broju u odnosu na duge vrste je srna. Od sitne divljači ono što ima primat u ovom lovištu su fazan, divlja patka i divlja guska od pernate i šakal i lisica od dlakave divljači.

Lovište „Đurđevo“ je lovište kojim gazduje Lovačko Udruženje „Đurđevo“ iz Skorenova. U ovom lovištu obiluje srna i sitna divljači kao što je fazan, zec i divlja patka.

BICIKLISTIČKE RUTE

Biciklistička ruta koja povezuje Atlantik i Crno more, a u našoj zemlji prati tok Dunava, prolazi kroz našu opštinu u dužini od 46 kilometara, sa D-tur alternativnom rutom Kovin-Deliblato-Alibunar(Banatska biciklistička ruta).

Prolazeći kroz opština Kovin (od Skorenova do Dubovca i granice sa Belom Crkvom) biciklisti mogu usput obići etno kuću u Skorenovcu, prenoći u Kovinu, razgledati marinu na Dunavu, maketu na Starom gradu, odmoriti u hotelu „Plamen Grad“, nastaviti do vikend naselja Manastirska rampa (gde se nalazi i hostel namenjen biciklistima „Dunavski pličak“), zatim dalje do plaže sa restoranom Raj u Gaju, nedaleko od Dubovca je i vikend naselje Staro selo, a od Starog sela je ramsarsko područje „Labudovo okno“ – koje svojim specifičnim prirodnim vrednostima (najznačajnije gnezdište, zimovalište i migratorna stanica barskih ptica u Srbiji, naziv je dobilo po labudovima koji u velikom broju svake godine nastanjuju ovaj prostor) pruža mogućnosti za šetnje u prirodi, posmatranje ptica, foto safari, lov, sportski ribolov, vožnju čamcima, paraglajding.

